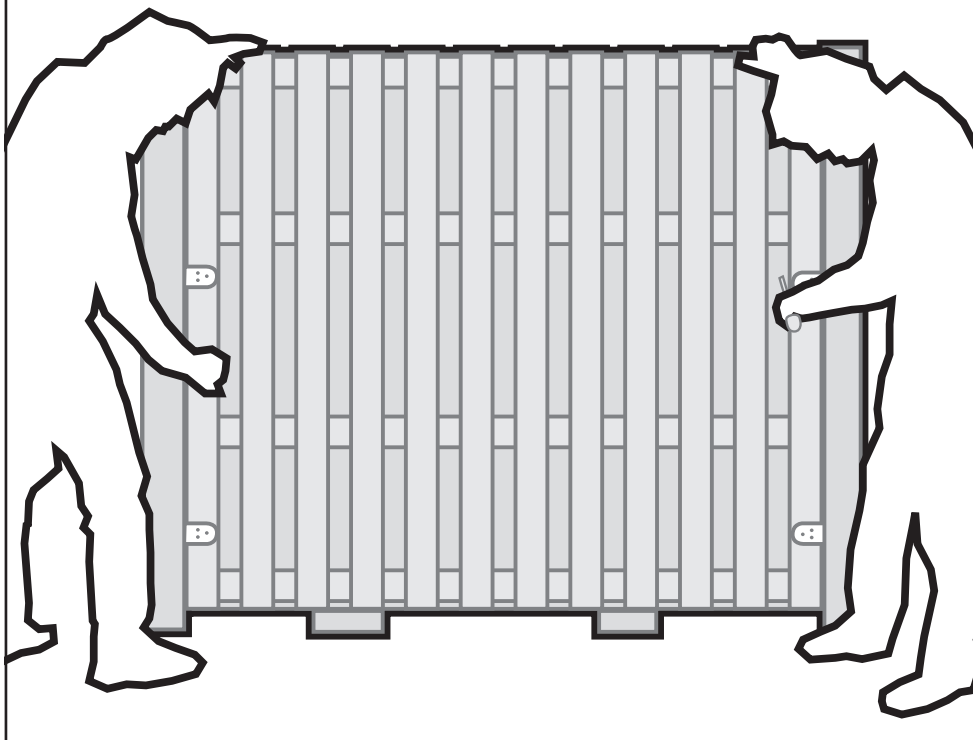

Tuinafscheidingen

Een tuinafscheiding geeft de grenzen van je tuin aan, biedt privacy en beschutting tegen wind en verfraait je huis en tuin. Deze Kluswijzer gaat in op de keuze, de plaatsing en het onderhoud van de meest gangbare soorten.

Doe het zelf. Doe het samen.

praxis

Tuinafscheiding	Onderhoud	Levensduur
Hardhout (Bankirai)	Vergrijsst zonder onderhoud, door te oliën behoudt het de warme kleur	20 jaar
Europees hout (lariks)	Vergrijsst zonder onderhoud. Contactdelen met aarde behandelen met menie of bitumen	15-20 jaar
Geïmpregneerd hout (vuren, grenen)	Voor kleurbehoud 1 keer per jaar beitsen	15-20 jaar
Gaasscherm met klimplanten	1 à 2 keer per jaar snoeien	10-20 jaar
Smeedijzer	Beschadigingen bijwerken met lakstift	50 jaar
Steen	Geen	50 jaar
Riet	Geen	5-10 jaar
Haag	1 à 2 keer per jaar snoeien	20 jaar of langer

Soorten

Tuinafscheidingsen kunnen grofweg worden ingedeeld in de volgende soorten:

- schutting van houten planken, schuttingelementen of gaas-schermen;
- afscheiding van gaas;
- houten hek;
- smeedijzeren hek;
- houten pergola;
- stenen muur;
- haag.

De **tabel** hierboven geeft een overzicht van het onderhoud en de levensduur van de materialen waarvan een tuinafscheiding gemaakt kan worden.

Uiteraard kun je in één tuin meerdere soorten tuinafscheidingsen toepassen. Welke soort het meest geschikt is, hangt af van een viertal factoren.

Eisen en wensen

Het is de bedoeling dat je jarenlang van je tuinafscheiding geniet. Bedenk daarom van tevoren welke eisen je eraan stelt. De eisen komen voort uit de antwoorden op deze vragen:

- welke materialen passen goed bij het huis en de tuin?
- waar komt de afscheiding?
- hoe breed, hoog en lang wordt de afscheiding?
- hoeveel materiaal is er nodig?
- hoeveel privacy moet de afscheiding bieden?
- is de tuinafscheiding na het plaatsen voldoende stabiel (windbestendig) of moeten er schoren geplaatst worden?
- wordt er een poort in de tuinafscheiding opgenomen?
- wat is mijn budget?

Buren

Beter een goede buur dan een verre vriend. Wil je een erfafscheiding plaatsen op de grens met de buren, doe dat dan zoveel mogelijk in goed overleg. Bouwen en planten op de erfgrans mag alleen als de buren daar toestemming voor geven.

Is dat niet het geval, dan zul je minstens 50 cm binnen de erfgrans moeten blijven. Samen met je buren een tuinafscheiding aanleggen, heeft als voordelen dat je kosten, werkzaamheden en onderhoud kunt delen.

Wettelijke bepalingen

Tuinafscheidingen die grenzen aan openbare ruimte, bijvoorbeeld de straat, hebben meer invloed op het aanzien van de directe omgeving dan afscheidingen die aan de achterkant van een huis gebouwd worden. Daarom mag een afscheiding aan de voor- of zijkant van de woning meestal niet zonder bouwvergunning worden geplaatst. De maximaal toegestane hoogten van afscheidingen zijn vastgelegd in het bestemmingsplan van de gemeente. Vraag daarom vóór je begint met bouwen bij de gemeente na welke wettelijke bepalingen van toepassing zijn.

Leidingwerk

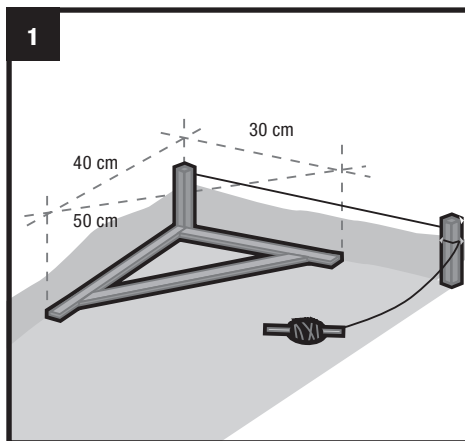
Bestaat de mogelijkheid dat er leidingen of kabels lopen in de grond waar je een tuinafscheiding wilt plaatsen, neem dan contact op met het desbetreffende energiebedrijf. Leidingen en kabels mogen niet beschadigen en moeten bovendien toegankelijk blijven.

Schutting plaatsen

Of je nu een schutting plaatst van planken, schuttingelementen of gaasschermen, de voorbereiding is hetzelfde: het begint met het uitzetten van de ruggengraat van iedere schutting: de palen. Het is dan ook erg belangrijk dat ze stabiel en duurzaam geplaatst worden. Voor de stevigheid moeten schuttingpalen minimaal 7x7 cm dik zijn.

Plaats bepalen

Bepaal waar de schutting moet komen en plaats piketpaaltjes daar waar de eerste, de laatste en de eventuele hoekpalen moeten komen. Met de 3-4-5 steek (afbeelding 1) kun je een haakse hoek eenvoudig uitzetten. Meet hiervoor vanuit het hoekpunt naar één zijde 30 cm af en naar de andere zijde 40 cm. Wanneer de

afstand tussen de twee punten precies 50 cm is, is de hoek van waaruit je vertrokken bent zuiver haaks. Geef vervolgens aan waar de tussenliggende palen moeten komen. Houd hierbij rekening met de afmetingen van de planken, schuttingelementen of gaasschermen die je gaat gebruiken. Bij gebruik van planken is het verstandig de palen niet verder dan 150 cm uit elkaar te plaatsen. Bij het plaatsen van een schutting van schuttingelementen of gaasschermen moet de afstand tussen de palen precies 180 cm zijn.

Paallengte bepalen

De paallengte verschilt qua plaatsingsmethode. Voor het bepalen van de paallengte bij het plaatsen van palen in de grond, deel je de schuttinghoogte door drie (= gatdiepte) en deze uitkomst vermenigvuldigt je met vier (= paallengte). Om een langere levensduur van de schutting van planken, schuttingelementen of gaasschermen te garanderen, is het verstandig om de onderkant van de schutting 10 cm boven de grond te plaatsen. Tel bij de laatste uitkomst dus nog eens 10 cm op. Een voorbeeld: de meeste schuttingelementen zijn 180 cm hoog: $180/3 = 60$ cm. $60 \times 4 = 240$ cm + 10 cm = 250 cm. De benodigde paalgaten voor het plaatsen van schuttingpalen in de grond moeten dus 60 cm diep worden en de palen minimaal 250 cm lang.

Plaatsingsmethodes palen

Hierna volgen de meest voorkomende plaatsingsmethodes van palen.

Palen in de losse grond

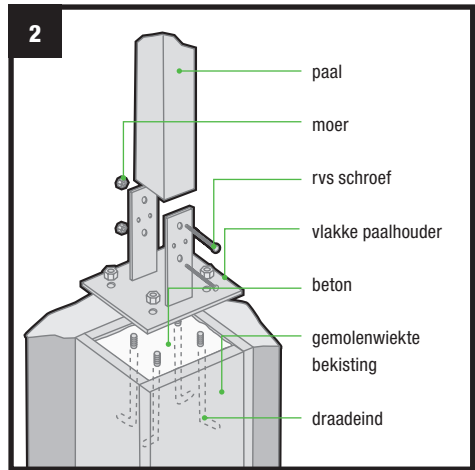
Palen kunnen, mits ze voldoende lang zijn, zo in de grond gezet worden. Het is dan het beste om het stuk dat de grond in gaat en de 10 cm daarboven eerst met menie of bitumen te behandelen. Boor met een grondboor een gat in de grond, plaats de paal en sla de paal met een houten hamer loodrecht in de grond tot de gewenste hoogte. Gooi het gat vervolgens dicht met zand en aarde en stamp het aan. Let er bij het plaatsen van een volgende paal op dat de palen op gelijke hoogte komen te staan.

Vlakke paalhouder

Palen waaraan een hek of poort wordt bevestigd of palen die op een andere wijze zwaar belast gaan worden, kunnen goed in een vlakke stalen paalhouder geplaatst worden. Een vlakke paalhouder plaats je op een zachte ondergrond als volgt: maak een gemolenswielbekisting van spaanplaat met een binnenmaat van 30x30x30 cm. Zorg dat de bovenkant van de bekisting waterpas is. Graaf een gat op de plek waar een paal moet komen en plaats de bekisting tot de rand in de grond. Vul de bekisting tot de rand met beton (voor aanmaken van beton, zie gebruiksaanwijzing op pak of de [Kluswijzer Betonstorten & metselen](#)). Por met een stok in het beton zodat de vorm overal goed gevuld wordt. Druk in het natte beton vier stukken draadeind die aan de onderzijde haaks zijn omgebogen. Schuif de vlakke paalhouder over de uitstekende stukken draadeind. Druk de stukken draadeind nu zó diep in het beton dat er aan de bovenkant nog slechts een rvs moer op geschroefd kan worden. Haal de vlakke paalhouder voorzichtig weer weg. Laat het beton uitharden. Monteer de paalhouder op het beton als het beton is uitgehard, plaats vervolgens de paal met rvs schroeven in de houder (afbeelding 2). Bij het plaatsen van de volgende vlakke paalhouder, controleer je met een waterpas of de ondergronden van het beton op gelijke hoogte liggen. De palen staan bij het plaatsen dan gelijk op juiste hoogte. Als je te maken hebt met een reeds aanwezige stenen of betonnen ondergrond kun je voor het bevestigen van schuttingpalen slechts vlakke paalhouders gebruiken. Zet de paalhouders met rvs keilbouten vast op de ondergrond. Zorg, voor plaatsing van alle vlakke paalhouders, dat de ondergrond waterpas is.

Metpaal in de losse grond

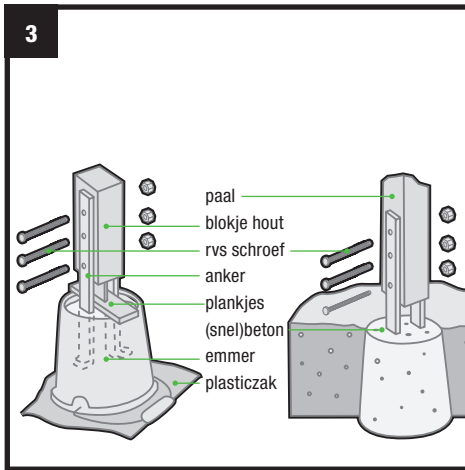
Voor het plaatsen van lichte hekken en schuttingen

die niet veel wind vangen, kunnen gepunte stalen paalhouders, ook wel metpalen genoemd, gebruikt worden. Plaats een houten klos in de houder en sla de metpaal met een hamer loodrecht in de grond op de plek waar een paal moet komen. De houten klos voorkomt dat de hamer de houder beschadigt. Laat de houder, het deel waar de paal in komt, boven de grond uitsteken. Plaats de paal in de houder en zet de paal vast met rvs schroeven. Let er bij het plaatsen van een volgende metpaal op dat de houders op gelijke hoogte geplaatst worden. De palen staan bij het plaatsen dan gelijk op juiste hoogte.

Metpaal in snelbeton

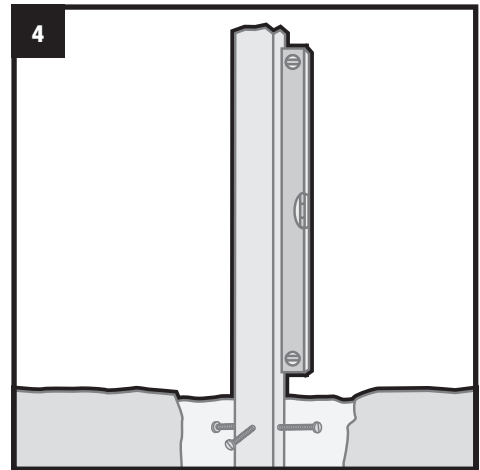
De staanders van een pergola of de hoekpalen van een schutting kunnen goed in een metpaal geplaatst worden die vastgezet wordt in snelbeton. Graaf een gat op de plek waar een paal moet komen met een diameter van 20-30 cm voor de paalhouder en giet het halfvol met schoon leidingwater. Als je met een zandrijge ondergrond te maken hebt waarin het water snel wegzakt, leg dan een plastic zak of wat folie onderin het gat. Plaats de metpaal (inclusief paal, paal bevestig je met rvs schroeven in houder) in het gat met water. Strooi het snelbeton gelijkmatig rond de metpaal totdat het gat gevuld is en het droge materiaal geen water meer opneemt. Controleer met een waterpas of de paalhouder en de paal loodrecht staan. De paalhouder mag een stukje boven het beton uitsteken. Strijk het beton vanaf de bovenkant van de paalhouder schuin

naar beneden af zodat er geen water op het beton kan blijven staan. Na 2 à 3 minuten blijft de paal zonder hulpmiddelen staan, na ongeveer 15 minuten is het snelbeton uitgehard. Ongeveer 3 uur na plaatsing kun je de paal belasten. Let er bij het plaatsen van een volgende metpaal in beton op dat de houders en dus de palen op gelijke hoogte geplaatst worden.

(Snel)betonnen emmerpoer

Voor schuttingen die veel wind vangen of staanders van een grote pergola, is de (snel)betonnen poer de aangewezen paalvoet. Uitgangspunt is een plastic huis-houdemmer, zonder bodem, die je vult met (snel)beton. Voor het vastzetten van de paal heb je twee roestrijstalen ankers nodig van 6 cm breed en 30 cm lang. Buig de onderste 5 cm haaks om en boor in de bovenste 15 cm twee of drie gaten voor de bevestiging van de paal. Om de poer te maken, leg je een plasticzak op een vlakke ondergrond, zet je de emmer hier omgekeerd bovenop en vul je de emmer met (snel)beton (voor aanmaken van (snel)beton, zie gebruiksaanwijzing op pak of de [Kluswijzer Betonstorten & metselen](#)). Schroef tussen de ankers een blokje hout dat even dik is als de paal die je er later in wilt zetten. Zet het hout vast tot op de hoogte waar straks de onderkant van de paal komt. Druk de ankers in het (snel)beton en ondersteun het geheel met twee plankjes op de rand van de emmer. Er moet minstens 5 cm ruimte tussen de toekomstige onderkant van de paal en het (snel)beton komen. Nadat het beton is uitgehard en je de emmer

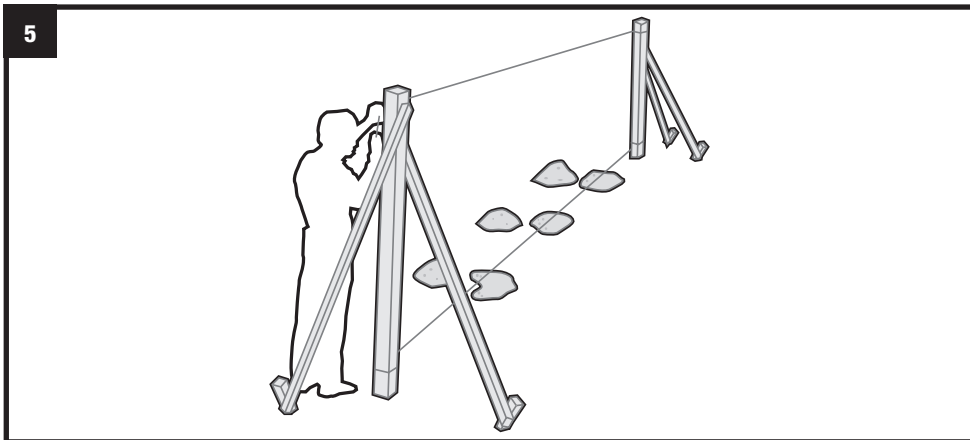
en de plankjes hebt verwijderd, kun je de paal, na het verwijderen van het stukje hout, met rvs schroeven tussen de ankers bevestigen ([afbeelding 3](#)). Zet de (snel)betonnen emmerpoer vervolgens op de gewenste plek. Zorg er bij het maken van meerdere (snel)betonnen emmerpoeren voor dat alle ankers op gelijke hoogte zitten. Dat geldt ook voor de gaten waardoor je de palen vastzet. De palen staan bij het plaatsen dan direct op gelijke hoogte.

(Snel)betonnen poer

Voor schuttingen die minder zwaar zijn en/of weinig wind vangen, kun je een eenvoudige (snel)betonnen poer maken. Maak met een grondboor een gat op de plek waar een paal moet komen. Het gat moet minstens zo breed zijn dat er 10 cm beton rond de te plaatsen paal kan komen. Schroef een paar flinke schroeven in het deel van de paal dat straks in het (snel)beton komt. Laat de schroeven twee tot drie cm uitsteken. De schroeven zorgen voor een goede verankering in het (snel)beton. Vul het gat met (snel)beton en zet de paal in de natte mortel. Stel de paal verticaal met een waterpas. Plaats eventueel schoren. Laat het (snel)beton uitharden ([afbeelding 4](#)). Let er bij het plaatsen van een volgende paal op dat de palen op gelijke hoogte komen te staan.

Plaats op basis van een van de hiervoor beschreven plaatsingsmethodes de begin- en eind- en/of hoekpalen op de gewenste plek. Graaf ook de gaten voor

5

TIPS

Hulp

Het plaatsen van een tuinafdeling is een arbeidsintensieve klus. Zorg er voor dat je voldoende mensen om je heen hebt die je bij het plaatsen kunnen helpen.

Paalkoppen beschermen

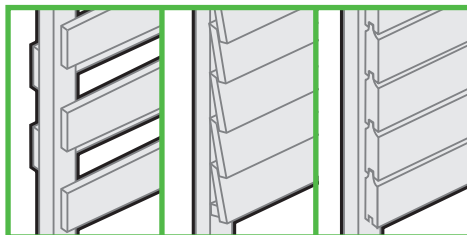
Via de paalkop dringt water in het kopse hout waardoor de kop eerder kan gaan rotten. Ga dit tegen door de kop schuin of puntig af te zagen. Nog beter is het plaatsen van een afdeklankje of een speciaal daarvoor bestemd paalornament. Praxis heeft paalornamenten in verschillende uitvoeringen.

Bitumen of menie

Ook als je een paal in een paalhouder monteert, is het verstandig de kopse onderkant plus de 10 cm daarboven te behandelen met een bitumen product of menie. Houtrot wordt zo beter voorkomen.

Niet aan het kozijn

Zet een schutting nooit aan het kozijnhout van de woning vast, maar aan de muur. Hout werkt, de schutting kan het kozijn vervormen.

a

b

c

de benodigde tussenliggende palen. Span waterpas twee touwtjes langs de begin- en eind- en/of hoekpalen; een touwtje 10 cm vanaf de bovenkant en een touwtje 10 cm vanaf de onderkant. Nu kun je de tussenliggende palen plaatsen. Controleer of alle palen op gelijke en juiste hoogte staan. Zaag de planken op maat en monteer ze met rvs schroeven tegen de palen. Het handigst is het om aan de onderkant te beginnen: de onderste dus altijd ongeveer 10 cm boven de grond (afbeelding 5). Het monteren van planken kan op verschillende manieren. De meest voorkomende zijn:

- half winddoortatend (a);
- potdekselen (b);
- in elkaar geschoven rabatdelen (c).

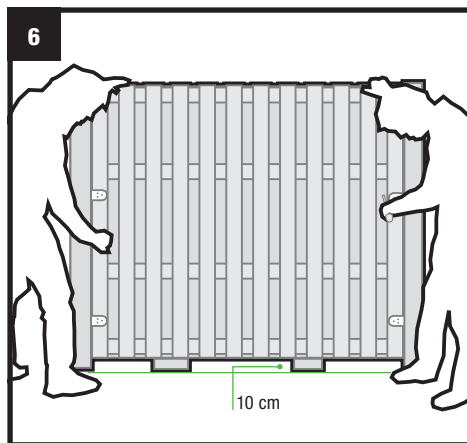
Behandel onbehandelde planken vóór montage wel eerst met twee of drie lagen beits. Vooral de kopse of afgezaagde kanten moeten goed bestreken worden.

Schuttingelementen of gaasschermen

Wil je snel en eenvoudig een schutting plaatsen, maak dan gebruik van schuttingelementen of gaasschermen van 180 cm breed. Praxis levert (hard) houten schuttingelementen in verschillende uitvoeringen. Voorbeelden zijn rechte, boogvormige en trellischermen. De gaasschermen bestaan uit een vierkant houten frame waartussen gaas is geplaatst. De gaasschermen zijn uitsluitend verkrijgbaar bij de Praxis Megastores met Tuincentrum. Bij de Praxis Megastores met Tuincentrum zijn ook rietschermen verkrijgbaar.

Om een schutting van bijvoorbeeld schuttingelementen te plaatsen, ga je als volgt te werk. Voor het plaatsen van de gaas- of rietschermen kun je deze instructie ook aanhouden.

- Plaats de eerste en tweede paal.
- Boor op 20, 100 en 180 cm boven de grond gaatjes met een diameter van 3 mm in de palen. Het is de bedoeling dat het schuttingelement in het midden van de palen komt. Boor de gaatjes om het element te bevestigen daarom niet in het midden van de palen, maar bereken op welke afstand de gaatjes moeten komen, rekeninghoudend met de ruimte tussen de schroefdraad van de schermbeugel en de schermbeugel zelf.
- Schroef in elk gat een schermsteun. Draai de kant van de schermsteunen waaraan het element komt te hangen naar de kant van de eigen tuin. Bevestig het eerste schuttingelement met rvs schroeven aan de steunen (zorg dat de onderkant van het scherm op ongeveer 10 cm boven de grond komt). Ondersteun het scherm bij het plaatsen met een balkje of een steen (afbeelding 6).
- Bepaal nauwkeurig waar de derde paal moet komen en plaats deze. De schermsteunen moeten voor het plaatsen van schermen met verticale planken nu, voor extra stevigheid en het goed door laten lopen van de schutting, naar de kant van de burens worden gedraaid. Boor weer op drie goed uitgemeten punten gaatjes in de palen. Plaats de schermsteunen. Bevestig het tweede scherm.
- Plaats vervolgens een vierde paal om het derde schuttingelement aan op te hangen. Boor, bij het plaatsen van een schutting met verticale planken, gaten in de derde en vierde paal op hoogte gelijk

aan de gaten in de eerste en tweede paal. Draai de kant van de schermsteunen waaraan het element komt te hangen weer naar de kant van de eigen tuin. Ga zo door totdat de gehele schutting staat.

Als je een schutting met horizontale planken plaatst, kun je de beugels steeds aan één zijde plaatsen. Zorg er dan voor dat de schermsteunen op de twee zijdes van de palen iets in hoogte verspringen ten opzichte van elkaar. Zo kunnen de schroefdraden van de steunen elkaar niet raken (als de palen dik genoeg zijn, is dit uiteraard niet nodig). Dit geldt ook voor de schermbeugels bij het bevestigen van schuttingelementen aan hoekpalen. Als je een schuttingelement op maat moet maken, gebruik dan een cirkelzaag.

Poort

In de schutting kun je een poort opnemen. Bij Praxis zijn diverse poorten van 90 cm breed bestelbaar. Om de poort te bevestigen, heb je stevige scharnieren nodig. Ook een slot is handig. Voordat je de scharnieren aan de poort bevestigt, moet je bekijken hoe de schoren in de poort lopen. De schoren zijn schuin geplaatst en dienen naar boven te lopen aan de zijde waar de deur niet hangt. Plaatsing op deze wijze voorkomt dat de deur gaat scheefzakken. Houd de scharnieren op de deur en teken de boorplaatsen af. Boor de gaten voor. Bevestig de scharnieren recht op de deur met rvs schroeven. Bevestig vervolgens het andere deel van de scharnieren op de juiste plaats op de paal. Hang de poort aan de paal en plaats het slot.

TIPS**Laserwaterpas**

Voor het waterpas spannen van een touwtje tussen twee punten, is een laserwaterpas een supermakkelijk hulpmiddel.

Houtafval inleveren

Geverfd of geïmpregneerd tuinhout dat wordt afgedankt, kan het beste worden ingeleverd bij het afvalpunt van de gemeente. Het hout wordt dan verbrand in een afvalverbrandingsinstallatie. Zelf verbranden van geschilderd of geïmpregneerd hout in kachels, open haarden en allesbranders is gevaarlijk. Er komen namelijk ongezonde en milieuvervuilende stoffen vrij.

Vet

Smeer om het indraaien van de schermbeugels en schroeven in (hard)hout te vergemakkelijken, vaseline of ander vet op de schroefdraad.

Groene aanslag

Aan het einde van de winter kan er groene aanslag zitten op het tuinhout. Dit kun je met een hogedrukreiniger of groene aanslagverwijderaar snel wegwerken.

Begroeiing

Wil je dat de schutting mooi opgaat in je tuin, laat er dan klimplanten tegenaan groeien of hang er bloembakken of -potten aan.

Smeedijzeren poort

Het smeedijzeren hekwerk maak je helemaal af met een smeedijzeren poort. Hiervoor heb je wel speciale poortpalen nodig. Houd hiermee dus rekening bij het bepalen van het benodigde materiaal voor het hek. Bij Praxis is ook een poortset voor een oprijlaan verkrijgbaar.

Bepaal de plaats voor het klinkstel, boor de gaten voor en bevestig het klinkstel op de poort. Teken daarna de aanslagplaat af op de paal, frees de afgetekende ruimte in, bevestig de aanslagplaat in de uitsparing en zet de plaat vast.

Afrastering van gaas

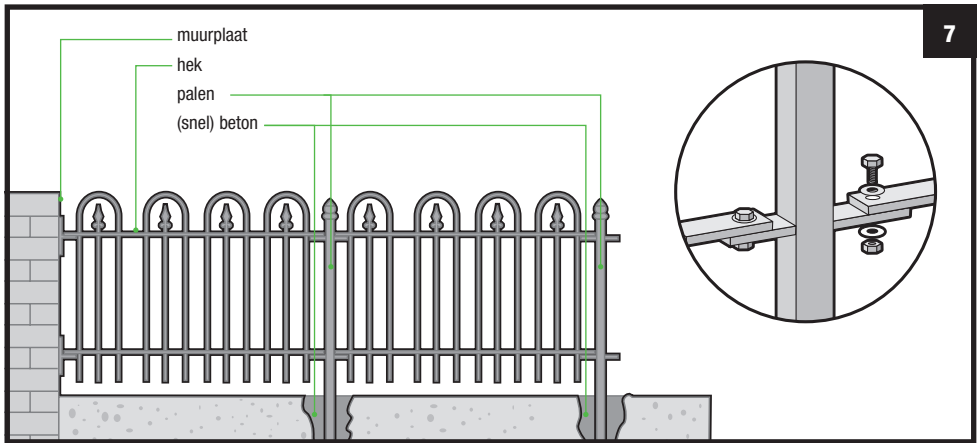
Met gaas kun je (half)ronde en golvende wanden in en om je tuin maken. Gaas is ideaal om te laten begroeien met planten; voor een beschut zithoekje plaats je een halfronde wand van gaas die je laat overwoekeren door klimplanten. Een afrastering van gaas kan prima met een houten schutting gecombineerd worden. Je kunt er een laag hek van maken of een wat hogere scheidingswand. Praxis levert verschillende soorten gaas, in de vorm van rollen en matten.

Gaas op rol

Het plaatsen van een afscheiding van gaas op rol gaat als volgt. Bepaal waar de (hard)houten vierkante of ronde palen moeten komen en plaats ze in de grond. Houd bij een afrastering van gaas met een hoogte van 80 cm een afstand aan van 5 meter tussen de palen. Houd bij een afrastering van 120 cm hoog 3 meter aan. Rol het gaas uit langs de palen en bevestig het begin van het gaas met krammen stevig aan de eerste paal. Monteer vervolgens draadspanners aan de boven- en onderkant van de eerste paal. Vlecht zowel een spandraad door de bovenkant, als door de onderkant van het gaas. Bevestig het begin van de spandraden aan de draadspanners en het uiteinde (zonder draadspanners) aan de eindpalen. Span de spandraden met behulp van de draadspanners. Trek het gaas strak aan over de spandraden en bevestig het met krammen aan alle resterende palen.

Gaasmatten

Praxis verkoopt geheel gegalvaniseerde gaasmatten: rechthoekige stukken gaas die je met krammen rechtstreeks tegen (hard)houten palen kunt bevestigen. Een dergelijke afscherming maken, verloopt min of meer hetzelfde als het plaatsen van een schutting van schuttingelementen. Echter, je plaatst de matten niet tussen maar óp de palen. Houd er rekening mee dat de buitenste twee gaasmatten tot op de rand van

de buitenste palen moeten lopen. De tussenliggende gaasmatten eindigen steeds op het midden van elke paal.

Hek

Houten hek

Kant-en-klare houten hekken zijn er bij Praxis in vele soorten en maten. Ook zijn er voor vele soorten passende poorten (1 m breed) te bestellen. Natuurlijk kun je ook zelf een hek van losse (hard)houten materialen maken. Je plaatst een houten hek zoals een schutting van schuttingelementen. Je houdt alleen, in verband met de hoogte, geen drie bevestigingsplaatsen aan, maar twee (bevestig de hekken op een kwart en op driekwart). Zie voor de klusbeschrijving de tekst onder het deel [Schutting van houten schuttingelementen of gaasschermen](#).

Smeedijzeren hek

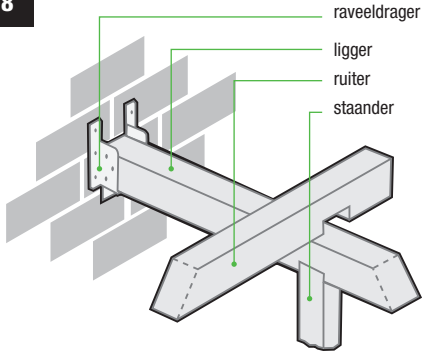
Hekken van smeedijzer sieren elke tuin en zijn bij Praxis verkrijgbaar in verschillende lengtes en in twee hoogtes: 70 en 90 cm. De hekken zijn, voor het garanderen van een lange levensduur, behandeld met zink en een poedercoating. Voordat je aan het plaatsen van een smeedijzeren hek begint, moet je bepalen hoeveel hekken en bijbehorende palen van 4x4 cm je nodig hebt. Voor hekken van 70 cm hoog heb je palen van 120 cm lang nodig, voor die van 90 cm hoog palen van 150 cm. Maak een schets op schaal om het benodigde materiaal te inventariseren. Je kunt smeedijzeren palen, net als houten palen, in de grond

in (snel)beton vastzetten of op een stenen of betonnen ondergrond in paalvoeten. Bij laatstgenoemde optie moet je de palen met een ijzerzaag inkorten en het zaagvlak daarna behandelen met een lakstift. Bij het plaatsen van een smeedijzeren hek is het ook belangrijk dat de hekken circa 10 cm boven de grond komen te hangen.

Als je bij het plaatsen van een smeedijzeren hekwerk de palen van het hek in de grond zet, ga je als volgt te werk.

- Plaats eerst de eind- en/of hoekpaal in een gat met een diameter van circa 30 cm. Zet de paal met een waterpas recht en op de juiste hoogte. Plaats de beginpaal. Als je het hek aan de muur van je huis of schuur wilt bevestigen, gebruik dan geen paal, maar een muurplaat.
- Span tussen het begin- en het eind- en/of hoekpunt waterpas een touw. Geef daarna aan waar de tussenliggende palen dienen te komen. Graaf hiervoor de gaten en plaats deze palen.
- Meng (snel)beton in een metselkuip en vul de gaten (voor aanmaken van (snel)beton, zie gebruiksaanwijzing op pak of de [Kluswijzer Betonstorten & metselen](#)). Een emmer zonder bodem kan bij het opvullen uitstekend als mal dienen. Laat het beton goed uitharden. Let er op dat de palen recht en op hoogte blijven staan.
- Bevestig de hekken met rvs bouten en moeren aan de palen en de eventuele muurplaten ([afbeelding 7](#)). Werk de bouten en moeren en beschadigingen, ter bescherming, af met een lakstift.

8

TIPS

Clematis

Laat, voor een constant bloemrijk gezicht, een afscheiding van gaas eens met clematissen met verschillende bloeiperiodes begroeien. Leuk is om de clematissen dan met klimrozen aan te vullen van dezelfde kleur.

Pergola boven schutting

Je kunt een pergola ook boven de schutting maken. Gebruik bij het plaatsen van de schutting dan langere palen.

Klimplanten

Om de pergola snel weelderig te laten begroeien, kun je snelgroeiende klimplanten, zoals heder, langs de staanders planten.

Tuinkamers

Met muren kun je je tuin in zogenaemde tuinkamers verdelen. En die kun je nog eens extra accentueren door er hoogteverschillen in aan te brengen.

Als je een hek op een betonnen of stenen ondergrond wilt plaatsen, kun je in principe de zojuist beschreven plaatsingsmethode aanhouden. Je moet in plaats van de palen in de grond, dan de palen in paalvoeten zetten. De paalvoeten veranker je met rvs keilbouten aan de ondergrond.

Pergola

Denk bij het inrichten van je tuin ook eens aan een houten pergola. Door gebruik te maken van pergola's kun je horizontale en verticale lijnen in je tuin accentueren. Het is niet moeilijk om zelf een pergola te bouwen. Alle onderdelen zijn los bij Praxis te koop. Zorg er bij het maken voor dat de pergola minimaal 2,5 meter hoog wordt en dat de staanders 2 tot 4 meter uit elkaar worden geplaatst. Zet een pergola, net zoals een schutting, nooit aan het kozijnhout van je huis vast. Je kunt een pergola aan een muur vastzetten met behulp van een stalen raveeldrager.

Om de pergola te plaatsen, moet je als eerste aangeven waar de staanders gaan komen. Graaf gaten voor de staanders en plaats de staanders volgens een van de methoden die besproken zijn bij het deel **Plaatsingsmethodes palen**. Monteer vervolgens de liggers op de staanders door in de liggers halfhouts inkepingen te maken, zodat de liggers over de staanders vallen. Sla voor het vastzetten, roestvrijstalen spijkers door de liggers in de staanders. Plaats dan de ruiters (horizontale dwarslatten). De ruiters moeten niet korter dan 40 cm zijn en mogen maximaal 75 cm van elkaar af worden geplaatst. Keep de ruiters uit zodat ze precies op de liggers passen en sla vervolgens, ter versteviging, roestvrijstalen spijkers door de ruiters in de liggers (afbeelding 8).

Muur

Eén van de sterkste tuinafscheidingen is een gemetselde muur. Raadpleeg voor meer informatie over metselen de **Kluswijzer Betonstorten & metselen**. Een muur kan, naast metselsteen, ook van ander materiaal gemaakt worden. Voorbeelden zijn:

- Flagstones ('scherven' natuursteen) - door de 'scherven' te stapelen zijn muurtjes te maken.
- Palissades en opsluitbanden - bij Praxis in diverse kleuren, vormen en afmetingen verkrijgbaar. Ze lenen zich prima voor het maken van lage muurtjes.

- Bloembakelementen - ook in diverse vormen en maten verkrijgbaar. Door deze elementen telkens 'vershoven' op elkaar te stapelen, kun je een afscheiding op iedere gewenste hoogte maken. Poot planten in de uitsparingen en een weelderig begroeide muur zal je beloning zijn.
- Stapelblokken - ook in diverse kleuren, soorten en formaten verkrijgbaar. Voor het maken van een muurtje kun je de stapelblokken stapelen en met speciale steenlijm aan elkaar vastzetten (makkelijker dan metselen). Een muur van tufsteen raakt snel begroeid met mos, daardoor lijkt het alsof de muur al jaren staat.
- Structuurstenen (gebeitelde marmergranulaat blokken met een zwaluwstaartverbinding) - door hun verbinding zijn de stenen makkelijk op elkaar te plaatsen en kun je op een eenvoudige manier een elegante afscheiding creëren. Voor extra stevigheid kun je de stenen met een speciale steenlijm aan elkaar vastzetten of de stenen met verbindingspennen aan elkaar verankeren.

Haag

Bomen, struiken en haagplanten zijn natuurlijke afscheidingen. In deze Kluswijzer gaan we in op de keuze, het planten en het onderhoud van hagen.

Hagen worden al eeuwenlang gebruikt om erfgrenzen aan te geven. Een goed onderhouden haag heeft veel voordelen:

- een dichte haag is een uitstekende windbreker;
- een bloeiende haag van bijvoorbeeld rozen, is een plaatje om te zien;
- het is een eersteklas camouflagemiddel. Zet een groenblijvende haag voor het hoekje met de gft- en afvalcontainer en je ziet er niets meer van;
- het verschaft op een natuurlijke wijze privacy. Helaas duurt het na het planten wel enige tijd voordat de haag dicht genoeg is;
- met een haag kun je verschillende onderdelen van je tuin, bijvoorbeeld de moestuin of het terras, stijlvol accentueren;
- het is een goede schuil- en nestelplaats voor vogels en insecten; ze zorgen dus voor meer leven in je tuin.

Haag kiezen

De volgende groepen planten zijn het meest geschikt als haag en worden daarom vaak toegepast:

- groenblijvende heesters (bijvoorbeeld liguster);
- bladverliezende heesters (bijvoorbeeld beukenhaag);
- coniferen of taxus.

Bij het kiezen van een haag zijn vooral de volgende punten van belang:

- kleur: kies een haag met kleuren die harmoniëren met je tuin en/of het uitzicht;
- afsluiting: een haag moet goed afsluiten. Sommige zijn daar meer geschikt voor dan andere;
- sterkte: inheemse haagsoorten zoals liguster, beukenhaag en hulst zijn aan het Nederlandse klimaat gewend en doen het daarom altijd goed. Ze leveren ook het meeste voedsel op voor vogels, dieren en insecten;
- gewenste hoogte: hoe snel kan de gewenste hoogte worden bereikt;
- variatie: bedenk dat een haag best uit meerdere soorten mag bestaan;
- seizoen: kies hagen het liefst in de zomer uit; ze zijn dan op hun mooist en je ziet dan ook hoe bladverliezende hagen er mét blad uitzien;
- hoeveelheid: afhankelijk van de soort, heb je per meter haag een aantal planten nodig. Laat je hierover adviseren door een medewerker van Praxis. Hagen zijn slechts in de Praxis Megastores met Tuincentrum verkrijgbaar.

Haag planten

Denk voorafgaand aan het planten van een haag aan de volgende punten:

- wil je een haag op de erfgrens met je buren plaatsen, dan kan dit alleen als je buren het daar mee eens zijn. Is dat niet het geval, dan zul je de haag minstens 50 cm binnen de erfgrens moeten planten;
- een haag kan in principe het gehele jaar door geplant worden. Voorwaarden zijn dan dat het niet vriest en dat de haag in een pot staat en daarin geteeld is. Laatstgenoemde kun je controleren door de pot te verwijderen en te bekijken of de haag een stevige, goed doorwortelde kluit heeft. Als dit het geval is, dan is de haag

TIPS

Lengte of breedte doorbreken

Om de lengte van je tuin te doorbreken, kun je halverwege je tuin één of twee hagen in de breedte planten. Om de breedte van je tuin te doorbreken, dien je juist hagen in de lengte te planten.

Natuurlijke tuinpoort

Om een natuurlijke tuinpoort te creëren, kun je een boog in je haag opnemen. Leid daarvoor lange takken van de haag aan weerszijden naar elkaar toe. Na een periode van groei en snoei, is de natuurlijke poort een feit.

Coniferenhaag

Snoei een coniferenhaag in het begin alleen bij aan de zijkanen. Pas als de haag de gewenste hoogte heeft bereikt, ga je de top snoeien. Snoei een coniferenhaag nooit later dan augustus; dat gaat namelijk ten koste van de winterhardheid.

Snoeiafval

Snoeiafval van een haag mag niet op de composthoop; het duurt namelijk te lang voor het composteert. Gooi snoeiafval van een haag dus in de gft-bak.

Bemesten

Om je haag extra voedingsstoffen te geven, kun je je haag bemesten. Het vroege voorjaar is de beste tijd om dit te doen. Praxis levert specifieke meststoffen voor verschillende typen hagen. Voorbeelden hiervan zijn buxusmest en coniferenmest.

Elektrische heggenschaar

Als je met een elektrische heggenschaar aan de gang gaat, moet je de haag ook altijd van beneden naar boven snoeien. Dit voorkomt een 'happerig' effect.

potgeteeld. Als dit niet het geval is, dan moet je de planttijden aanhouden. Voor groenblijvende hagen is dit augustus t/m oktober of februari/maart. Voor bladverliezende hagen oktober of november.

Het planten van een strakke haag doe je als volgt

(afbeelding 9):

- bepaal waar de haag moet komen en geef dit aan met een touwtje gespannen tussen twee piketpaaltjes;
- graaf een geul en strooi wat potgrond in de geul;
- leg de planten op de juiste afstanden van elkaar naast de geul;
- zet de planten één voor één op hun plaats en stort de geul dicht. Doe dit ook met potgrond. Trap de grond rond de planten voorzichtig aan. Deze plaatsingsmethode kan ook bij planten met een netje rond de wortelkruit worden gevolgd. Het netje vergaat namelijk vanzelf.
- geef de planten in de eerste week na het planten regelmatig water.

Het planten van een losgroeïende haag, bestaande uit grotere planten die je hun natuurlijke vorm laat behouden, doe je als volgt:

- graaf een eerste plantgat en bewaar de uitgegraven grond voor het laatste plantgat;
- zet een plant in het eerste gat en vul het gat met grond uit het tweede plantgat dat je vervolgens graaft. Trap de grond voorzichtig aan;
- zet de tweede plant in het tweede gat en vul het gat met grond uit het derde plantgat;
- ga zo door tot de hele haag geplant is.

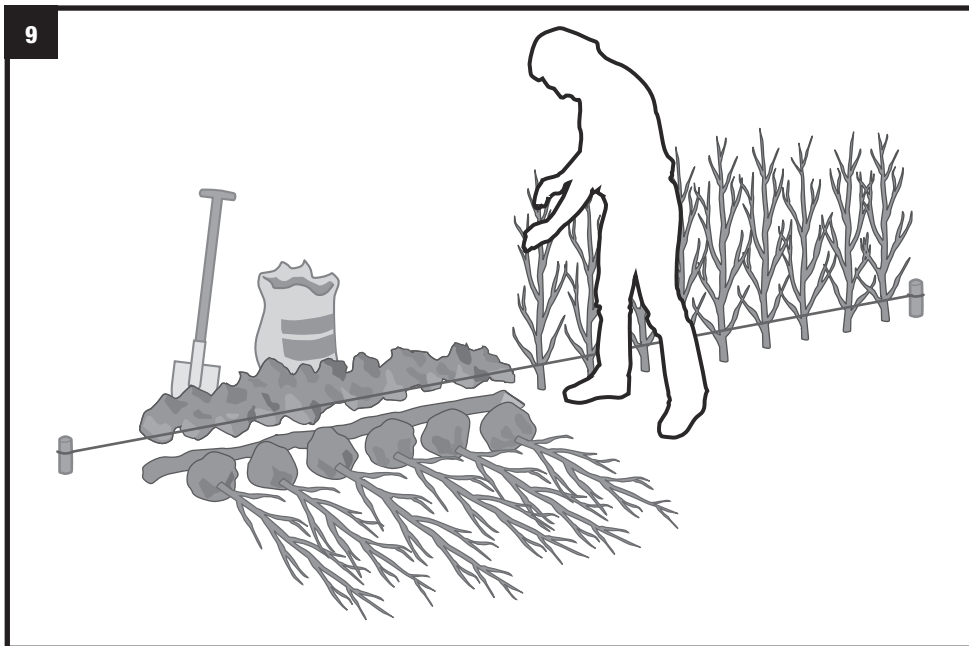
Onderhoud haag

Vanaf half mei, als er geen kans meer is op nachtvorst, kun je de hagen snoeien. Snoeien komt de bloei ten goede en bevordert de vruchtzetting.

Wanneer snoeien?

Snoei de eerste keer bij voorkeur vóór 21 juni. Hagen krijgen dan een nieuwe groei-impuls. Eind augustus, begin september knip je de hagen voor de laatste keer. Knip niet bij volle zon; het blad kan dan verbranden.

9

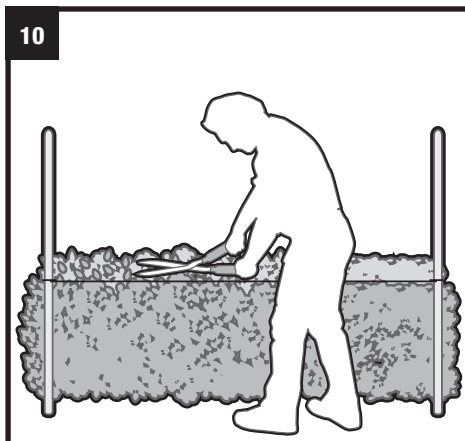
Hoe vaak snoeien?

Strakke hagen snoei je vaker dan losgroeïende hagen; zo blijven ze mooi van vorm. Losgroeïende hagen knip je vooral om oude scheuten weg te halen en jonge scheuten hierdoor de kans te geven te groeien.

Hoe snoeien?

Snoeien doe je met de hand of met een heggen-schaar. Als je lange hagen in je tuin hebt dan is het gebruik van een elektrische of motorheggenschaar te overwegen. Om te voorkomen dat de onderkant van de haag te weinig licht krijgt en dus bruin wordt, kun je de haag het beste aan de onderkant wat breder laten dan de bovenkant. Een goed gesnoeide haag is aan de top 10 tot 20 cm smaller dan aan de basis. Om een haag aan de bovenkant recht te knippen, kun je touwtjes langs de haag spannen (afbeelding 10). Begin met snoeien altijd aan de zijkanten en onderaan. Hierdoor gaat het knipafval niet in de weg zitten. Als de zijkanten gedaan zijn, begin je met het knippen van de bovenkant.

10

Aantekeningen

© Praxis Doe-het-Zelf Center BV, Diemen. Uitgave 2012

De inhoud van deze Kluswijzer is met zorg samengesteld en is bedoeld om de lezer te wijzen op aandachtspunten bij het gebruik van producten en technieken bij het klussen. Echter, er kunnen zich wijzigingen voordoen in producten en technieken. Gebruik deze Kluswijzer daarom als algemene handleiding en lees altijd de instructie en/of handleiding bij producten voor je aan de slag gaat. Raadpleeg bij twijfel altijd een professionele partij. Deze Kluswijzer is gedrukt op chloorvrij papier.

Vormgeving: De Fabriek Communicatie Creatie Coaching BV Amsterdam. Illustraties: MokerOntwerp.

Voor meer klusideeën en -tips, stap-voor-stap beschrijvingen van klussen, handige rekenmodules en praktische doe-het-zelf informatie: www.praxis.nl

praxis